

Mr. sc. Omer ZULIĆ
JU Arhiv Tuzlanskog kantona
omer.arhiv@gmail.com

Pregledni naučni rad/Review scientific article
UDK/UDC: 930.25:658:005.92(497.6 Tuzla)"2020"616.9*Covid-19

IZAZOVI ARHIVSKE SLUŽBE U VREMENU PANDEMIJE VIRUSA SARS-COV-2 - iskustva Arhiva Tuzlanskog kantona

Apstrakt: *Zaštita arhivske građe, u nastajanju, u arhivima, njena arhivistička obrada, te ustupanje iste na korištenje u raznovrsne svrhe, zadatak je i misija arhiva u svim /ne/prilikama. Dakle, arhivi moraju ostati dosljedni u svojoj misiji, pa čak i u teškim vremenima, kakva je pandemija koronavirusa, koja je pogodila cijeli svijet 2020. godine. Zahvaljujući predanom radu i dosljednosti arhivista, arhivi su i u vremenu izazova, uzrokovanih pandemijom korona virusa, iznalazili nove modalitete rada, kako bi i dalje bili u funkciji ostvarenja svoje misije i zacrtanih ciljeva. Ovaj rad ima za cilj da prezentira iskustva Arhiva Tuzlanskog kantona, u prevazilaženju izazova i ograničenja, nametnutih koronavirusom.*

Ključne riječi: *Arhiv Tuzlanskog kantona, pandemija, virus SARS-CoV-2, 2020. godina, zaštita arhivske građe, obrada i sređivanje arhivske građe, korištenje arhivske građe, kulturna djelatnost.*

CHALLENGES OF THE ARCHIVAL SERVICE DURING SARS-COV-2 VIRUS PANDEMIC - experiences of the Archives of Tuzla Canton

Abstract: *The protection of archival material in the making, in archives, its archival processing, and its transfer for use for various purposes, is the task and mission of archives in all occasions. So archives must remain consistent in their mission, even in difficult times, such as the coronavirus pandemic that hit the entire world in 2020. Thanks to the dedicated work and consistency of archivists, even in the time of challenges caused by the coronavirus pandemic, new modalities of work were invented in order to continue to serve their mission and goals. This paper aims to present the experiences of the Archives of Tuzla Canton, in overcoming the challenges and limitations imposed by the coronavirus.*

Key words: *Archives of Tuzla Canton, pandemic, SARS-CoV-2 virus, 2020, protection of archives, processing and arrangement of archives, use of archives, cultural activities.*

Uvodne napomene

Pandemija koronavirusa SARS-CoV-2, brutalno je „pokorila“ cijeli svijet, te uticala na mogućnost funkcionisanja svakodnevnih procesa u svim sferama društva. Paralimala je u potpunosti ili djelimično sve institucije sistema, privredne, društvene, kulturne i druge ustanove i institucije. Ljude, kao socijalna bića, udaljila je jedne od drugih, te nametnula „lockdown“, kao novu društvenu realnost, koja je ranije bila viđena samo u filmovima naučne fantastike. Nesigurnost i mnoge nepoznanice, sa kojima su se susrele nadležne zdravstvene institucije, uticale su na donošenje odluka nadležnih organa, koje su imale za cilj „zaustavljanje“ svih životnih tokova u svijetu, pa samim tim i u Bosni i Hercegovini.

Nova realnost je zatekla i arhivske radnike i arhive. Kao dotadašnji dinamični centri kulture i javnog života, arhivi su, kao i sve ostale institucije doživjele zatvaranje i reduciranje radnih aktivnosti samo na one najnužnije. Kao da je odjednom sve stalo. Atmosferu u Arhivu Tuzlanskog kantona, koju su godinama, pa i decenijama unazad krasila dinamična dešavanja i svakodnevna vrevla velikog broja građana i istraživača, koji su dolazili u Arhiv, odjednom je zamijenila „tišina“ i nevjerica. Naravno, zdravlje radnika, ali i građana, te saradnika Arhiva Tuzlanskog kantona, u tom trenutku, bilo je važnije od svega ostalog.

Međutim, unatoč velikim izazovima sa kojima se susretalo rukovodstvo i radnici Arhiva Tuzlanskog kantona, ipak se nakon prvobitnih par mjeseci „lockdown-a“, uspjelo „otrgnuti“ od uticaja koronavirusa, te poštujući važeća ograničenja, nastaviti djelovanje na svim, zakonom utvrđenim oblastima djelovanja. Naravno, u skladu sa razvojem epidemiološke situacije, rađene su stalne procjene rizika i potencijalne ugroženosti zdravlja radnika, te su shodno tome davane upute za djelovanje. U segmentima zaštite arhivske građe van arhiva i korištenja arhivske građe, najviše je bilo potencijalne opasnosti od zaraze, ali i opreza. Stoga su se sve procjene ugroženosti zdravlja prije svih odnosile na radnike koji rade na datim poslovima. Redukcije u radnim procesima u segmentu zaštite arhivske građe van arhiva i segmentu korištenja, bile su najizraženije. Zato su u navedenim oblastima djelovanja, primjetna i najveća odstupanja realiziranih, u odnosu na planirane aktivnosti. Naravno, nemogućnost rada u navedenim oblastima je premoštena na način da su radnici usmjereni na izvršavanje drugih, prioritarnih radnih zadataka u Arhivu, a koja nisu sa sobom nosila rizik od zaraze.

Uspostavljeni su novi modaliteti kontakata sa građanima, korisnicima i prijateljima arhiva, a „živu“ riječ i kontakte zamijenile su on-line komunikacije.

Nažalost, ta „komunikacija“ se odvijala po modelu „puno se komunicira, ali se (nažalost) malo razgovara“. No, to je u tom trenutku bilo nužno činiti. Dakle, novi pristupi u komunikaciji, onemogućili su u najvećoj mjeri „živu riječ“ sa građanima i korisnicima usluga Arhiva Tuzlanskog kantona. U tome je, čini se, ključna manjkavost rada svih arhiva, ali i drugih institucija u vremenu pandemije. No, sve u svemu, postignut je krajnji cilj, a to je da je Arhiv Tuzlanskog kantona uspio održati zavidan nivo saradnje i kontakata sa širom društvenom zajednicom.

Zahvaljujući takvom organiziranom, sistemskom pristupu svakodnevним radnim zadacima i pored svih teškoća uzrokovanih pandemijom koronavirusa, Arhiv Tuzlanskog kantona je tokom pandemijske 2020. godine, postigao zapažene rezultate rada, skoro na svim poljima djelovanja. U nastavku rada bit će detaljnije predočeni rezultati rada Arhiva Tuzlanskog kantona, na svim poljima djelovanja, u godini pandemije, 2020. godine, iskustva sa kojima se susretao, te pozitivne primjere odgovora na pandemiju.

Optimistični planovi za 2020. godinu

Već od kraja 2019. godine, stručni radnici Arhiva Tuzlanskog kantona, zajedno sa organima upravljanja i rukovođenja radili su na planiranju projekata za 2020. godinu, kojima bi se napravio značajan iskorak u odnosu na prethodnu godinu. Mnogobrojne ideje i projekti su uvršteni u Plan poslovanja za 2020. godinu i prošli sve neophodne formalno pravne procedure odobranja od strane nadležnih organa. No, nije se radilo samo na planiranju, već i na pripremama za realizaciju projekata, od kojih su neki planirani i realizirani već početkom januara 2020. godine. Ne obraćajući pažnju na medijske informacije o pojavi virusa SARS-CoV-2 u svijetu, početkom januara 2020. godine Arhiv Tuzlanskog kantona je bio jedan od organizatora prestižne Međunarodne konferencije u Sarajevu, pod nazivom *Pravne i političke posljedice deklaracije o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine, 9. januara 1992. godine*.¹ Izuzetno uspješna realizacija navedene konferencije, bila je vjetar u leđa Arhivu Tuzlanskog kantona, za dalju realizaciju planiranih sadržaja i projekata. Već naredni mjesec, Arhiv Tuzlanskog kantona organizuje obilježavanje Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

¹ Međunarodna naučna konferencija je održana 8. i 9. januara 2020. godine u Gradskoj vijećnici u Sarajevu. Organizatori su bili: Institut za društvena i religijska istraživanja Tuzla, Institut za istraživanje genocida Kanada, Institut za istraživanje zločina Univerziteta u Sarajevu, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, JU Arhiv Tuzlanskog kantona, Bošnjačka zajednica kulture “Preporod” i Udruženje Pokret “Majke enklave Srebrenica i Žepa. U okviru manifestacije, na otvaranju Konferencije, postavljena je izložba Arhiva Tuzlanskog kantona, pod nazivom: Srebrenica – genocid koji nije spriječen. Više informacija pogledati na slijedećem linku: <https://www.arhivtk.ba/?p=3699> gdje se mogu preuzeti linkovi svih medija koji su izvještavali o navedenoj konferenciji. (Pristup: 13.10.2021).

Radi se o projektu na koji je Arhiv Tuzlanskog kantona naročito ponosan jer su u realizaciju redovno, aktivno uključivani učenici osnovnih i srednjih škola sa područja Tuzlanskog kantona. Učenici su bili aktivni učesnici projekta, jer su isti, uz pomoć stručnih radnika Arhiva Tuzlanskog kantona i svojih nastavnika, samostalno pripremali program. Realizacijom ovakvih projekata, Arhiv Tuzlanskog kantona nastoji kod najmlađe populacije, jačati i dodatno razvijati osjećaj pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, ali i osjećaj značaja arhivske građe, kao memorije društva i države.²

Istovremeno, sa realizacijom navedenih projekata radilo se na pripremi drugih krucijalnih projekata, od organizacije stručnih i naučnih skupova, do projekata međunarodne saradnje. U isto vrijeme, svi redovni radni zadaci iz oblasti osnovne djelatnosti Arhiva Tuzlanskog kantona, odnosno zaštite arhivske građe i njenog korištenja, su provođeni u skladu sa planiranom dinamikom. Činilo se da je takav polet i entuzijazam radnika Arhiva Tuzlanskog kantona nezaustavljiv.

Međutim, već početkom marta 2020. godine, u skladu sa pogoršanjem epidemiološke situacije na području Bosne i Hercegovine, uvode se restriktivne mjere u cilju prevencije nastanka i širenja korona virusa. Shodno tome, Krizni stožer Federalnog ministarstva zdravstva donosi Naredbu o postupanju u uslovima pandemije.³ Naredbom je između ostalog obustavljeno izvođenje nastave u osnovnim, srednjim i visokoškolskim objektima, obustavljeno je održavanje kulturnih i sportskih manifestacija, itd. Istog dana Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona donosi Preporuku o postupanju u uslovima pandemije.⁴ Već 16. marta 2020. godine Krizni štab Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona donosi Naredbu kojom se između ostalog naređuje: otkazivanje svih javnih skupova u Tuzlanskom kantonu, obustavljanje rada svih kulturnih ustanova: kina, muzeja, pozorišta, umjetničkih galerija, itd, na području Tuzlanskog kantona, obustavljanje rada javnih bazena i kupališta, svih ugostiteljskih objekata, osim onih koji se bave dostavom hrane, rad šoping centara, frizerskih i kozmetičkih salona, zabranjuje se okupljanje na javnim igralištima, igraonicama, parkovima i drugim javnim površinama.⁵ Ukupno su naložene 23 mjere, od kojih je većina sa rokom važenja od 15 dana, ali su kasnije te mjere produžavane.

² Arhiv Tuzlanskog kantona je obilježavanje realizirao u saradnji sa Gimnazijom "Ismet Mujezinović" iz Tuzle i Osnovnom Muzičkom školom Tuzla, dana, 28. februara 2020. godine. Program obilježavanja je sadržavao muzičke izvedbe, historijski čas i prikazivanje video zapisa na temu referenduma za nezavisnost 1992. godine, razgledanje izložbe "Referendum za nezavisnost Bosne i Hercegovine 1992. godine u štampanim medijima" i dr. Vidi više na: <http://www.arhivtk.ba/?p=3796>. (Pristup: 13.10.2021).

³ Naredba broj: 01-33-1426/20. od 11. marta 2020. godine.

⁴ Preporuka broj: 01-193-118/20. od 11.3.2020. godine, kojom su date upute o postupanju, u cilju sprečavanja nastanka i širenja korona virusa, a koje se odnose na održavanje fizičke distance, pranje ruku, dezinfekciju radnih prostora i površina, itd.

⁵ Naredba Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona broj: 13/1-33-2027-10-1/20. od 16.3.2020. godine.

Shodno razvoju epidemiološke situacije, Vlada Tuzlanskog kantona je 23.3.2020. godine donijela Zaključak po kojem rukovodioci moraju radnike uputiti na korištenje godišnjeg odmora, vodeći računa da se obezbijedi obavljanje poslova onih zaposlenika čiji rad je neophodan za nesmetano funkcionisanje organa/ustanove.⁶ Shodno navedenom zaključku Vlade Tuzlanskog kantona, Arhiv Tuzlanskog kantona je donio Odluku kojom se od 23.3.2020. godine uvodi minimalno i neodložno obavljanje radnih procesa u Arhivu Tuzlanskog kantona, a veći broj radnika se upućuje na korištenje godišnjeg odmora.⁷

U narednim mjesecima rad i aktivnosti ustanova kulture, kao i svih drugih javnih i privatnih pravnih lica, značajno su reducirane, a broj radnika na radnim mjestima, smanjen na minimum. U tom periodu Arhiv Tuzlanskog kantona je morao otkazati planirane aktivnosti na pripremi Savjetovanja arhivskih radnika Bosne i Hercegovine, koje se trebalo održati u maju 2020. godine u Tuzli, a kojem je Arhiv Tuzlanskog kantona trebao biti domaćin.⁸ Osim toga, otkazana je i planirana aktivnost na edukaciji arhivara iz oblasti organa uprave i lokalne samouprave, a koja je planirana za mjesec april 2020. godine. Sve naredne aktivnosti Arhiva Tuzlanskog kantona, odvijale su se uz strogo poštivanje i primjenu naredbi nadležnih organa, kako bi mogućnost širenja zaraze smanjili na najmanju moguću mjeru.

Specifičnosti zaštite arhivske građe u nastajanju u vremenu pandemije

Pravovremen i kontinuiran nazor nad arhivskom građom u nastajanju je ključan za dugoročnu zaštitu i planiranje preuzimanja vrijedne arhivske građe od značaja za Tuzlanski kanton. Shodno tome, Arhiv Tuzlanskog kantona je kontinuirano posvećivao dužnu pažnju zaštiti arhivske građe u posjedu stvaralaca, odnosno imalaca. Međutim, razvojem epidemiološke situacije, mogućnost fizičkog obilaska registratura je dovedena u pitanje. Shodno gore navedenim naredbama nadležnih organa, direktor Arhiva Tuzlanskog kantona donosi akt, 12.3.2020. godine, o obavezi radnika na poštivanju i provođenju odluka i naredbi nadležnih organa, a sve sa ciljem zaštite zdravlja radnika i prevencije nastanka i širenja koronavirusa. U navedenom aktu, posebno je istaknuta mjera koja se odnosi na radnika koji radi na zaštiti arhivske građe u nastajanju. Između ostalog, radnik je obavezan da svaki kontakt i saradnju sa strankama svede na minimum, te konsultacije sa strankama vrši isključivo putem

⁶ Zaključak Vlade Tuzlanskog kantona broj: 02/1-04-10323/20. od 23.3.2020. godine.

⁷ Zaključak Vlade Tuzlanskog kantona o upućivanju radnika na godišnji odmor i uvođenju minimalnih procesa rada, stavljen je van snage Zaključkom o prestanku važenja Zaključka broj: 02/1-04-10323-2/20. od 19.5.2020. godine, nakon čega su radnici Arhiva Tuzlanskog kantona vraćeni sa godišnjih odmora na radna mjesta.

⁸ Informaciju o otkazivanju Savjetovanja arhivskih radnika Bosne i Hercegovine možete pogledati na: <https://www.arhivtk.ba/?p=4095>. (Pristup: 20.10.2021).

telefona i e-mail-a. Takođe, naloženo je da do daljeg, ne planira rad na terenu, izuzev hitnih slučajeva, isključivo u slučajevima ugroženosti arhivske građe.⁹

Shodno navedenom, te činjenicom da je radnik tokom godine koristio godišnji odmor, te bolovanje po osnovu izolacije, konačni učinak je bio manji od planiranog, odnosno manji u odnosu na 2019. godinu. Manji učinak se uglavnom odnosi na manji broj stručnih nadzora u registraturama, dok su ostali parametri približno slični rezultatima iz 2019. godine. U tabelarnom pregledu su dati bitni pokazatelji.

Godina	Stručni nadzor	Izlučivanje	Saglasnost na Listu	Saglasnost na Pravilnik	Arhivske knjige	Preuzimanje građe	Stranke
2019.	125	147	41	23	251	30	115
2020.	36	116	41	21	198	16	76

Tabela 1. *Komparativni prikaz postignutih rezultata 2019. i 2020. godine.*

Dakle, iz tabele je vidljiv drastično smanjen broj redovnih pregleda, upravo kao posljedica pandemije koronavirusa i nemogućnosti fizičkog obilaska registratura. Svi stručni poslovi koji su se mogli obaviti bez fizičkog kontakta sa registraturama, a koji se odnose na pregled i davanje saglasnosti na normativna akta, zaprimanje i pregled prepisa arhivskih knjiga, su približno na nivou 2019. godine. Čak se u drugom dijelu godine, kada su ublažene restriktivne mjere, prioriteto odgovorilo na zahtjeve registratura za odobrenje izlučivanja bezvrijednog registratorskog materijala. Preuzimanje arhivske građe bilo je smanjeno, ne samo zbog pandemije, nego i zbog nedostatka arhivskih depoa za preuzimanje arhivske građe, shodno čemu se preuzimanje vršilo samo u skladu sa prioritetima.¹⁰

Budući da je i nakon „lockdown-a“ prisustvo arhiviste na terenu bilo preventivno reducirano, zbog zaštite zdravlja radnika, to se vrijeme iskoristilo za rad na drugim bitnim stručnim poslovima u Arhivu Tuzlanskog kantona. Tako je, u skladu sa odlukama Stručnog vijeća Arhiva Tuzlanskog kantona započet projekat stavljanja u funkciju elektronske baze za registrature, koja je kreirana vlastitim snagama i znanjem. Tako je radnik tzv. vanjske službe započeo obiman posao na unosu svih relevantnih podataka o stvaraočima, odnosno imaočima

⁹ Akt direktora Arhiva Tuzlanskog kantona od 12.3.2020. godine. Obaveze postupanja svih radnika po navedenom aktu saopćene su svim radnicima Arhiva Tuzlanskog kantona na zajedničkom sastanku, a dodatno je svaki radnik dobio pisani primjerak, koji je dodatno stavljen i na oglasnu ploču Arhiva Tuzlanskog kantona. O istom je obaviješteno i Ministarstvo za kulturu, sport i mlade Tuzlanskog kantona.

¹⁰ Prioritete preuzimanja arhivske građe je, na prijedlog arhiviste koji radi na preuzimanju, usvajalo Stručno vijeće Arhiva Tuzlanskog kantona, uzimajući u obzir sve ključne parametre.

registraturne građe sa područja Tuzlanskog kantona, nad kojima Arhiv Tuzlanskog kantona vrši stručni nadzor.¹¹

Shodno navedenom možemo biti zadovoljni, prije svega jer je održan kontakt sa saradnicima iz registratura, a uzimajući u obzir pandemijsku situaciju, napravljeni su zadovoljavajući rezultati u datim okolnostima.

Rad sa korisnicima usluga u pandemijsko vrijeme

Posljedice pandemije najviše su osjetili korisnici usluga u svim sferama ljudskog djelovanja. Institucije, ustanove, organizacije su zatvorene, a rad sa strankama se odvijao u jako otežanim uslovima. Takav je slučaj bio i sa korisnicima usluga u Arhivu Tuzlanskog kantona. Shodno naredbama nadležnih organa i epidemiološkim mjerama, rad sa korisnicima se nije mogao realizirati kao u normalnim okolnostima u objektu Arhiva TK, u službenim prostorijama. Stoga je direktor Arhiva Tuzlanskog kantona donio akt, kojim je između ostalog stavljen akcenat posebno na rad sa strankama Arhiva Tuzlanskog kantona, u cilju zaštite zdravlja, kako radnika, tako i korisnika usluga. Aktom direktora je propisano da je radnik koji radi u čitaonici i sa strankama, dužan upoznati sve stranke da bez neodložnih potreba ne dolaze u Arhiv, te svaki naredni kontakt u cilju rješavanja hitnih, već podnijetih zahtjeva vrši putem telefona ili službenog mejla Arhiva Tuzlanskog kantona. Ukoliko se pak mora direktno primiti stranka i sa njom komunicirati, data je uputa da se prilikom komunikacije i razgovora između stranke i radnika Arhiva mora održavati udaljenost od najmanje jednog metra.¹² Na taj način se uspjelo odgovoriti zahtjevima stranaka, a u isto vrijeme zaštititi zdravlje radnika, ali i korisnika. Komparativni rezultati u segmentu rada sa korisnicima usluga mogu se vidjeti u narednoj tabeli.

Opis	2019.	2020.
Primljeno zahtjeva	822	752
Pozitivno riješeno	447	436
Negativno riješeno	210	154
Pogrešno upućeno	122	144

¹¹ U navedenu elektronsku bazu, tokom 2020. godine, uneseno je ukupno 756 dosijea registratura iz slijedećih općina: Tuzla, Banovići, Živinice, Lukavac, Gradačac, Gračanica. Osim toga vršeno je konstantno ažuriranje podataka u Bazi registratura za zapisnike o redovnom pregledu, saglasnosti na normativna akta, izlučivanje, te arhivske knjige, za 225 registratura. Podaci preuzeti iz godišnjeg izvještaja o radu JU Arhiv Tuzlanskog kantona za 2020. godinu.

¹² Akt direktora Arhiva Tuzlanskog kantona od 12.3.2020. godine. Navedenim aktom data su precizna zaduženja i svim ostalim radnicima. Zahvaljujući dosljednom pridržavanju i poštivanju svih propisanih mjera, tokom 2020. godine, nijedan radnik Arhiva Tuzlanskog kantona nije zaražen koronavirusom.

Validni zahtjevi (bez pogrešno upućenih)	671	590
U postupku	14	0

Tabela 2. *Komparativni pregled rezultata u segmentu rada sa korisnicima arhivske građe, za 2019-2020. godinu.*

Zahvaljujući naprijed poduzetim i provođenim mjerama, ukupni rezultati rada sa korisnicima usluga na kraju 2020. godine, bili su tek za 9% manji nego 2019. godine. Razlog je krizna situacija uzrokovana virusom SARS-CoV-2. Pa i taj manji procenat podnesenih zahtjeva više je rezultat činjenice da u vrijeme „lockdown-a“ kada nije radila većina institucija, građani nisu ni imali potrebu za činjenicama iz pohranjene arhivske građe u Arhivu Tuzlanskog kantona. Tako na primjer, građani koji žive van granica Bosne i Hercegovine uglavnom nisu dolazili i nisu rješavali pravne radnje za koje im je potrebna dokumentacija iz Arhiva Tuzlanskog kantona. Međutim, s obzirom na „specifično“ stanje u kojem je radio Arhiv Tuzlanskog kantona, posebno od marta do juna 2020. godine, može se konstatovati da su rezultati daleko iznad očekivanog, budući da je epidemiološka situacija sve do kraja 2020. godine bila nepovoljna.

U 2020. godini realiziran je manji broj posjeta čitaonici. To je direktna posljedica pandemije korona virusa, jer čitaonicu Arhiva Tuzlanskog kantona skoro uopće nisu posjećivali učenici, studenti i postdiplomci, a manji je bio i broj istraživača arhivske građe. Bilo je ukupno 11 zahtjeva za istraživanje arhivskih fondova i zbirki, a svrhe istraživanja su bile: za izradu naučnih radova, izradu publikacija, magistarskih radnji, doktorskih radnji i postdoktorskih projekata. U godini pandemije radilo se i na prikupljanju i kupovini knjiga kojima je obogaćen knjižni fond Arhiva Tuzlanskog kantona.¹³

Obrada i sređivanje arhivske građe

Obrada i sređivanje arhivske građe predstavlja ključnu pretpostavku za mogućnost njenog korištenja od strane korisnika usluga Arhiva Tuzlanskog kantona. Naime, samo sređena arhivska građa može se ustupiti korisnicima za istraživanje. Shodno tome, iako sa reduciranim kadrovskim kapacitetima, Arhiv Tuzlanskog kantona nastojao je da na ovom polju djelovanja ostvari što bolje rezultate. U periodu pandemije, ista se odrazila na rad arhivista za obradu i sređivanje na način da su isti radili manje radnog vremena na datim poslovima, u odnosu na planirano, a što je direktna posljedica pandemije. Naime, u skladu sa epidemiološkom situacijom, početkom marta, a u skladu sa naprijed navedenim zaključkom Vlade Tuzlanskog kantona, veći dio radnika je upućen na korištenje godišnjeg odmora, o čemu je direktor Arhiva Tuzlanskog kantona

¹³ Podaci preuzeti iz godišnjeg izvještaja o radu JU Arhiv Tuzlanskog kantona za 2020. godinu.

donio Odluku, 24.3.2020. godine.¹⁴ Budući da rad arhivista za obradu i sređivanje arhivske građe nije u tom momentu bio neophodan za obavljanje neophodnih radnih procesa, svi su upućeni na korištenje godišnjeg odmora.¹⁵ Osim korištenja godišnjeg odmora, radnici koji rade na datim poslovima koristili su i bolovanje, kao direktna posljedica pandemije, po osnovu kontakata sa zaraženim osobama. Sve to je uticalo na stepen realizacije planiranih rezultata na obradi i sređivanju arhivske građe. No i pored negativnih faktora, ukupni rezultati obrade i sređivanja arhivske građe su bolji nego 2019. godine, što pokazuje naredna tabela.

Godina	Broj arhivskih fondova u obradi	Broj obrađenih arhivskih kutija	Broj obrađenih fascikli	Broj obrađenih knjiga
2019.	5	105	377	545
2020.	5	196	254	657

Tabela 3. *Komparativni prikaz rezultata obrade i sređivanja arhivske građe 2019. i 2020. godine.*

Iz navedene tabele je evidentno da je broj fondova koji je bio u obradi 2020. godine ostao isti kao i prethodne godine. Osim toga, kada analiziramo i kompariramo ukupan broj obrađenih arhivskih jedinica, onda dolazimo do zaključka da je 2019. godine ukupno obrađeno 1.027 jedinica pakovanja, a 2020. godine 1.107 arhivskih jedinica, što je za 90 arhivskih jedinica više nego prethodne godine. Ovi egzaktni pokazatelji najbolje potvrđuju konstataciju dobrih rezultata postignutih na obradi i sređivanju arhivske građe, čak i u uslovima pandemije.

¹⁴ Po navedenoj odluci svi radnici koji nisu bili neophodni za obavljanje minimalnih radnih procesa upućeni su na korištenje starog, odnosno novog godišnjeg odmora.

¹⁵ Navedena odluka je stavljena van snage Odlukom direktora, koja je stupila na snagu 1.5.2020. godine.

Uticaj pandemije na rezultate rada na polju kulturno-obrazovne i izdavačke djelatnosti¹⁶

Organizacija stručnih i naučnih skupova u okolnostima pandemije

Početak 2020. godine, okarakterisan je dinamičnim aktivnostima na pripremama i realizaciji planiranih stručnih i naučnih skupova i konferencija. Stručno vijeće i Upravni odbor u saradnji sa direktorom, su svako u skladu sa propisanim nadležnostima aktivno radili na stvaranju pretpostavki za uspješnu realizaciju postavljenih zadataka. U takvim okolnostima, na početku 2020. godine, u vrijeme dok se svijet sve više hvatao u koštac sa virusom SaRS-CoV-2, Arhiv Tuzlanskog kantona je sa drugim ustanovama i asocijacijama realizovao vrlo uspješnu Međunarodnu Konferenciju u Sarajevu, pod nazivom *Pravne i političke posljedice deklaracije o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine, 9. januara 1992. godine*. Pri tome je ostvarena saradnja s brojnim ustanovama kulture, institucijama i asocijacijama. Pored navedene međunarodne konferencije, Arhiv Tuzlanskog kantona je bio suorganizator, odnosno partner nekoliko stručnih i naučnih skupova, tribina i manifestacija:

1. Učešće u organizaciji okruglog stola na temu: *Značaj likovne kolonije Vršani, za afirmaciju kulturno-historijskog naslijeđa Tuzle*, koja je održana 19. i 20. septembra 2020. godine, u Vršanima. Arhiv Tuzlanskog kantona je bio partner u realizaciji ovog okruglog stola i tako nastavio dugogodišnju saradnju i podržao kontinuitet ove manifestacije,¹⁷
2. Manifestacija *Dani audiovizuelnog naslijeđa* održana je u periodu od 26. do 28.10.2020. godine. Arhiv Tuzlanskog kantona je bio suorganizator manifestacije. Manifestacija je okončana sa panel diskusijom “Kultura sjećanja na period odbrane Bosne i Hercegovine u ustanovama kulture i medijima”,¹⁸
3. Učešće u Naučnoj konferenciji pod nazivom: *Bosna i Hercegovina i Dejtonski mirovni sporazum – 25 godina poslije*, 19.11.2020.

¹⁶ Djelovanje Arhiva Tuzlanskog kantona u segmentu kulturne djelatnosti u vrijeme pandemije je posebno elaborirano u radu pod nazivom *Kulturna djelatnost Arhiva Tuzlanskog kantona u vremenu pandemije virusa SARS-CoV-2*. Rad je izlagan putem zoom platforme na Međunarodnoj Konferenciji *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja* u Sloveniji, 13.10.2021. godine, koja je održana u organizaciji Pokrajinskog arhiva Maribor. Vidi više: Omer Zulić, Cultural Activity of the Archives of the Tuzla Canton during the Sars-Cov-2 Pandemic, *Moderna arhivistika*, Journal of Archival Theory and Practice, year 4, no. 1, Pokrajinski arhiv Maribor, Maribor 2021, 25-39.

¹⁷ Pogledaj prilog RTV7: <https://www.youtube.com/watch?v=tGO4C97kpjQ>.

¹⁸ Panel diskusija je otvorena uvodnim izlaganjem direktora Arhiva Tuzlanskog kantona, mr. sc. Omara Zulića, koji je ukazao na značaj zaštite audiovizuelnog naslijeđa sa fokusom na zakonske okvire koji regulišu tu oblast, te prezentirao na primjeru Arhiva Tuzlanskog kantona dobre prakse kada je u pitanju kultura sjećanja na period agresije na Bosnu i Hercegovinu i časnu odbranu domovine.

- godine, u organizaciji Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla. Konferencija je održana u Tuzli,¹⁹
4. Učešće u realizaciji okruglog stola pod nazivom: *Znamenite ličnosti Tuzle – 135 godina od smrti gradonačelnika Ibrahim-beg Džinde*, održano 23.12.2020. godine.²⁰

Realizacija svih navedenih skupova i Konferencija je od strane stručne, naučne, ali i šire javnosti ocijenjena vrlo uspješnim. Naročito treba istaći činjenicu da su svi projekti realizirani u saradnji više stručnih i naučnih ustanova, institucija i organizacija. Osim toga, kroz učešće u navedenim skupovima, Arhiv Tuzlanskog kantona je značajno promovisan i afirmisan u javnosti, što je u uslovima pandemije bilo naročito značajno.

Izložbena djelatnost Arhiva Tuzlanskog kantona u vremenu pandemije

Izložbena djelatnost je ključna za prezentaciju i popularizaciju arhivske građe. Shodno tome, Arhiv Tuzlanskog kantona je značajnu pažnju posvećivao izložbama, koje su s obzirom na tematiku, te bogatstvo prezentiranih arhivalija, redovno plijenile pažnju svih posjetilaca. Međutim, kontinuitetu i bogatoj tradiciji izložbene djelatnosti Arhiva Tuzlanskog kantona, zaprijetila je pandemija koronavirusa.

Budući da su naredbama nadležnih tijela, obustavljena okupljanja i realizacija kulturnih i drugih sadržaja, Arhiv Tuzlanskog kantona je nastojao u određenoj mjeri ipak održati trend prisutnosti i vidljivosti, u javnosti. Izložbena djelatnost se nametnula kao jedna od mogućnosti u datim uslovima. Izložbe su postavljene u izložbenom prostoru Arhiva Tuzlanskog kantona. Međutim, nije bilo moguće organizovati otvaranje izložbe u klasičnom smislu, pred publikom, zbog epidemioloških mjera.²¹

Shodno tome, dalje aktivnosti u domenu izložbi odvijale su se uglavnom putem on-line digitalnih prezentacija izložbi putem veb stranice Arhiva Tuzlanskog kantona. Kako bi saradnici, prijatelji i korisnici usluga Arhiva

¹⁹ Ispred Arhiva Tuzlanskog kantona u radu naučne konferencije učestvovao je direktor, mr. sc. Omer Zulić, sa izlaganjem na temu: „Dejtonski mirovni sporazum 1995. u štampi“.

²⁰ Partneri projekta: Grad Tuzla i Centar za informatička, prirodna i društvena istraživanja Tuzla. Prijatelji projekta: Medžlis islamske zajednice Tuzla, JU Arhiv Tuzlanskog kantona, JU Centar za kulturu Tuzla, JU Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa, te Radio televizija *Slon*. U realizaciji okruglog stola ispred Arhiva Tuzlanskog kantona učestvovao je direktor, mr. sc. Omer Zulić, sa predavanjem „Doprinos Ibrahim-beg Džinde razvoju Tuzle“.

²¹ Naime, djelimičnim ublažavanjem mjera, nakon prvog „lockdown-a“, naredbama relevantnih državnih organa (Naredba Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Tuzlanskog kantona, broj: 13/1-33-2027-30-1/20. od 1.6.2020. godine), omogućeno je okupljanje osoba pod uslovom „da se sva okupljanja unutar objekata moraju odvijati u prostoru koji omogućuje fizičku distancu od najmanje dva metra između osoba“. Primjenjujući konkretnu odredbu na izložbeni prostor Arhiva Tuzlanskog kantona, to bi značilo da se u istom može okupiti vrlo mali broj ljudi. Uostalom, organi upravljanja i rukovođenja, su bili saglasni da je zdravlje građana, te radnika Arhiva Tuzlanskog kantona svakako prioritet svih prioriteta, te se na tom fonu i djelovalo.

Tuzlanskog kantona imali pravovremenu informaciju o postavljenim i dostupnim izložbama, nastavljena je ranije ustaljena, dobra praksa saradnje sa medijima sa područja Tuzlanskog kantona. Naime, kroz najavne priloge u emisijama, te gostovanjima u otvorenim programima i emisijama televizija, javnosti je pravovremeno davana informacija o svim planiranim aktivnostima i kulturnim sadržajima koji su se realizirali u Arhivu Tuzlanskog kantona.

Zahvaljujući medijima svi zainteresirani građani su dobili pravovremene informacije o kulturnim dešavanjima u Arhivu Tuzlanskog kantona. Na taj način svi zainteresirani građani su imali relevantnu informaciju, te su i sami, pojedinačno, mogli doći i razgledati izložbe u holu Arhiva Tuzlanskog kantona. Oni koji nisu bili u mogućnosti doći, izložbe su mogli razgledati na veb stranici. Naime, veliki broj građana je pojedinačno, dolazio i razgledao izložbe, tako da je u konačnici održan i fizički kontakt sa mnogim saradnicima i korisnicima usluga Arhiva Tuzlanskog kantona. Na taj način smo vrlo odgovorno vodili računa o zdravlju građana i radnika, a u isto vrijeme radili na kulturnom uzdizanju istog.²²

Rezultat takvih aktivnosti jeste činjenica da je Arhiv Tuzlanskog kantona u godini pandemije, imao više postavljenih izložbi, nego godinu dana ranije. Naime, Arhiv Tuzlanskog kantona je tokom 2020. godine realizirao ukupno 11 arhivskih, tematskih izložbi, i to:

1. Postavka izložbe *Srebrenica genocid koji nije spriječen*, postavljena u Sarajevu 8. i 9.1.2020, u okviru Međunarodne konferencije pod nazivom „Pravne i političke posljedice deklaracije o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine, 9. januara 1992. godine“,
2. Postavka izložbe u povodu obilježavanja Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine pod nazivom “*Referendum za nezavisnost Bosne i Hercegovine 1992. godine u štampanim medijima*”. Izložba je postavljena u Arhivu Tuzlanskog kantona, 28.2.2020. godine,
3. Postavka izložbe “*Kapija 25.5.1995. godine – izložba dokumenata i fotografija*“, Izložba je postavljena u Arhivu Tuzlanskog kantona 22.5.2020. u povodu obilježavanja stradanja tuzlanske mladosti na Kapiji 1995,
4. Izložba „*Orijentalna zbirka Arhiva Tuzlanskog kantona*“, u povodu obilježavanja 9. juna Međunarodnog dana arhiva.
5. Postavka izložbe: *Bogatstvo arhiva Tuzlanskog kantona – Nacionalno blago Bosne i Hercegovine*, postavljene 1. jula u povodu obilježavanja 66. godišnjice Arhiva Tuzlanskog kantona,

²² Omer Zulić, Cultural Activity of the Archives of the Tuzla Canton during the Sars-Cov-2 Pandemic, *Moderna arhivistika*, Journal of Archival Theory and Practice, year 4, no. 1, Pokrajinski arhiv Maribor, Maribor 2021, 25-39.

6. Postavka izložbe: *Srebrenica: genocid koji nije spriječen*, postavljena u Arhivu Tuzlanskog kantona, u povodu obilježavanja 25. godišnjice genocida u Srebrenici,
7. Postavka izložbe: *Prvi svjetski rat u dokumentima i fotografijama Arhiva Tuzlanskog kantona*, Postavka, 30.8.2020. godine u JU BKC Kalesija, u povodu obilježavanja 831. godišnjice Povelje Kulina bana,
8. Izložba "*Orijentalna zbirka Arhiva Tuzlanskog kantona - izbor dokumenata*" postavljena u povodu obilježavanja Manifestacije Dani evropskog naslijeđa,
9. Izložba "*Historijska pruga kroz historijske izvore*" u povodu obilježavanja godišnjice otvaranja ove pruge, Arhiv Tuzlanskog kantona, 6.11.2020. godine, .
10. Izložba "*Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu kroz historijske izvore Arhiva Tuzlanskog kantona*", u povodu obilježavanja Dana državnosti Bosne i Hercegovine, Arhiv Tuzlanskog kantona, 23.11.2020. godine,
11. Izložba „*Graditeljski simboli Tuzle*“, u povodu obilježavanja Dana arhivâ i arhivske službe Bosne i Hercegovine, Izložba je postavljena 11.12.2020. godine u holu Arhiva Tuzlanskog kantona.²³

Sve realizirane izložbe su isključivo tematskog karaktera, te su tematski vezane sa prigodom postavljanja, odnosno tema izložbe se uglavnom vezala za određene datume, godišnjice, državne praznike, manifestacije i sl. Ovakav vid tematskih izložbi se pokazao efikasnim, jer je interesantniji širem krugu ljudi, a ne samo profesionalnim istraživačima, historičarima i sl.

Obilježavanje značajnih datuma i godišnjica u godini pandemije

Arhiv Tuzlanskog kantona je zadnje dvije decenije posvetio značajnu pažnju obilježavanju značajnih datuma i godišnjica. Pri tome se akcenat stavljao na obilježavanje značajnih datuma iz hiljadugodišnje historije Bosne i Hercegovine, ali i značajni datumi iz oblasti arhivske djelatnosti. Iako u godini pandemije, Arhiv Tuzlanskog kantona je kao i ranijih godina ostao istrajan na obilježavanju značajnih datuma iz bogate historije Bosne i Hercegovine, te datuma iz oblasti arhivske djelatnosti i kulturnog naslijeđa. Stoga je Arhiv Tuzlanskog kantona u toku 2020. godine, poštujući sve propisane mjere od strane Kriznog štaba Tuzlanskog kantona, prilagodio svoje aktivnosti i naprijed navedenim izložbama, obilježio slijedeće značajne datume:

1. Obilježavanje Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine,
2. Obilježavanje Stradanja tuzlanske mladosti na Kapiji,

²³ Informacije u vezi postavki izložbi tokom 2020. godine, mogu se pogledati na veb stranici Arhiva Tuzlanskog kantona: www.arhivtk.ba. (Pristup: 20.10.2021).

3. Obilježavanja 9. juna Međunarodnog dana arhiva,
4. Obilježavanje 66. godišnjice Arhiva Tuzlanskog kantona,
5. Obilježavanje Dana sjećanja na genocid u Srebrenici,
6. Obilježavanje Manifestacije “Povelja Kulina bana”,
7. Obilježavanje manifestacije „Dani evropskog naslijeđa“,
8. Obilježavanje manifestacije Dani audiovizuelnog naslijeđa,
9. Obilježavanje godišnjice izgradnje pruge Brčko Banovići,
10. Obilježavanje Dana državnosti Bosne i Hercegovine,
11. Obilježavanje Dana arhivâ i arhivske službe Bosne i Hercegovine.²⁴

Svi naznačeni sadržaji su, osim obilježavanja praznika i godišnjica događaja, doprinijeli popularizaciji arhivske službe i arhivske građe, kao kulturnog naslijeđa, te boljoj komunikaciji između Arhiva Tuzlanskog kantona i stručne, naučne i kulturne javnosti, te šire društvene zajednice uopće. Ukoliko uporedimo rezultate na planu obilježavanja značajnih datuma iz 2020. sa prethodnom godinom, onda dolazimo do podatka da je Arhiv Tuzlanskog kantona u godini pandemije realizovao više manifestacija obilježavanja, i to gotovo tri puta više. Naime, 2019. godine, Arhiv Tuzlanskog kantona je realizirao ukupno četiri obilježavanja značajnih datuma, a u godini pandemije čak 11.

Međunarodna saradnja u uslovima pandemije

U proteklom periodu Arhiv Tuzlanskog kantona je bio prepoznatljiv sudionik u mnogobrojnim projektima međunarodne saradnje, od uključivanja u realizaciji međunarodnih skupova i konferencija, razmjeni izložbi i promociji knjiga, do učešća u zajedničkim projektima prekogranične saradnje. Zahvaljujući tome, Arhiv Tuzlanskog kantona je bio poznat i priznat izvan granica Bosne i Hercegovine. Međutim, u periodu pandemije korona virusa, a shodno mjerama i naredbama nadležnih organa, mogućnost međunarodne i prekogranične saradnje je bila svedena na minimum. Naime, budući da je kretanje i prelazak granice bio onemogućen ili znatno otežan, takva barijera fizičkom kretanju arhivista, onemogućila je realizaciju konkretnih projekata iz oblasti međunarodne saradnje.

Ipak, Arhiv Tuzlanskog kantona je unatoč pandemiji uspio okončati prvu fazu međunarodne saradnje arhivâ Bosne i Hercegovine, sa arhivima Republike Turske. Naime, međunarodna saradnja sa arhivima Republike Turske, a posredstvom Arhiva Bosne i Hercegovine, rezultirala je donacijom modernih skenera za hladno skeniranje dokumenata velikih formata, arhivima u Bosni Hercegovini, pojedinačne vrijednosti preko 30.000,00 KM. Arhiv Tuzlanskog kantona je dobio u trajno korištenje navedeni skener, a isti je u sklopu realizacije

²⁴ Informacije u vezi obilježavanja značajnih datuma tokom 2020. godine, možete pogledati na veb stranici Arhiva Tuzlanskog kantona: www.arhivtk.ba. (Pristup: 23.8.2021). Obilježavanja značajnih datuma i godišnjica su realizirana prigodnim izložbama i manifestacijama, koje su navedene u radu, kao i datumi realizacije.

prve faze saradnje navedenog međunarodnog projekta sa arhivima Republike Turske, finansiran od strane turske razvojne agencije Tika.²⁵

Izdavačka djelatnost i promocije u doba pandemije

Izdavačka djelatnost Arhiva Tuzlanskog kantona tokom 2020. godine nije bila zastupljena. Tome je u značajnoj mjeri doprinijela finansijska situacija, budući da je budžet Arhiva Tuzlanskog kantona smanjen za gotovo 10%. S druge strane, mogućnost finansiranja sa drugih nivoa vlasti je bila smanjena, zbog usmjeravanja sredstava za borbu protiv pandemije. Značajno je napomenuti da se tokom 2020. godine aktivno radilo na pripremi drugog, dopunjenog, proširenog izdanja *Vodiča kroz arhivske fondove i zbirke Arhiva Tuzlanskog kantona*. Međutim, usljed nedostatka finansijskih sredstava za štampanje, isti nije publikovan. Shodno tome, Arhiv Tuzlanskog kantona je tokom 2020. godine imao samo jednu promociju knjige, u kojoj je Arhiv Tuzlanskog kantona bio partner iste.²⁶ Naime, uzimajući u obzir činjenicu da je za realizaciju promocija ipak neophodnan „živi“ kontakt sa publikom, zbog „lockdown-a“ i epidemiološke situacije, izostala je značajnija aktivnost na promocijama knjiga.

Stoga, možemo konstatovati da je kulturna djelatnost Arhiva Tuzlanskog kantona u uslovima pandemije imala dobre i zapažene rezultate. Naravno, izazovi uzrokovani pandemijom, uticali su na drugačije pristupe, forme i modele realizacije kulturnih sadržaja. Međutim, na osnovu iznesenih parametara, možemo biti zadovoljni ostvarenim rezultatima, na planu realizacije kulturnih sadržaja tokom 2020. godine. To najbolje pokazuju uporedni rezultati, komparirani sa rezultatima ostvarenim 2019. godine, a koji su prikazani u slijedećoj tabeli.

²⁵ U realizaciji projekta učestvovali su i slijedeći arhivi: Arhiv Republike Srpske, Kantonalni arhiv u Travniku, Arhiv Hercegovačko-neretvanskog kantona u Mostaru, Historijski arhiv u Sarajevu, te Arhiv Unsko-sanskog kantona u Bihaću. O realizaciji navedenog projekta vidjeti više na: <http://www.arhivbih.gov.ba/node/395>.

https://www.youtube.com/watch?v=PmgcWc7fq4I&ab_channel=Federalnainovinskaagencija-FENA <http://www.arhivtk.ba/?p=4321>. (Pristup: 20.10.2021).

²⁶ Dana 20. 10. 2020. godine u Bosanskom kulturnom centru Tuzla, u organizaciji Biblioteke "Behram-beg" Tuzla, Arhiva Tuzlanskog kantona i Instituta za društvena i religijska istraživanja, promovirana je knjiga *Iz savremenih književnosti – Apriorna čitanja*, autora Seada Husića. Vidi više na: <http://www.arhivtk.ba/?p=4433>. (Pristup: 19.10.2021).

Godina	Broj izložbi	Obilježavanje značajnih datuma	Promocija knjiga	Međunarodni projekti	Stručne i naučne konferencije, okrugli stolovi, tribine
2019.	5	4	1	0	0
2020.	11	11	1	1	5

Tabela 4. *Komparativni podaci realizacije kulturnih sadržaja Arhiva Tuzlanskog kantona 2019. i 2020. godine.*²⁷

Na kraju, bitno je naglasiti da je Arhiv Tuzlanskog kantona u vremenu „lockdown-a“ strateški, dugoročno radio i na drugim stručnim poslovima. Tako je 2020. godine od strane stručnih radnika Arhiva Tuzlanskog kantona, organa rukovođenja i upravljanja urađeno i usvojeno 17 općih akata (pravilnika), Arhiva Tuzlanskog kantona.²⁸ Sve naprijed navedeno realizirano je sa 85% kapaciteta radnog vremena.²⁹

Zaključak

Na osnovu naprijed navedenog može se konstatovati, da je pandemija korona virusa, po rezultatima rada, ostavila najveće u segmentima koji su podrazumijevali direktne kontakte sa strankama i saradnicima Arhiva Tuzlanskog kantona. Dakle, isto je prisutno u segmentu zaštite arhivske građe u nastajanju i radu sa korisnicima usluga Arhiva Tuzlanskog kantona. Na tu činjenicu, organi upravljanja, rukovođenja, pa samim time i radnici Arhiva Tuzlanskog kantona nisu mogli uticati, budući da su se morale poštovati i provoditi sve propisane mjere nadležnih organa. U svim drugim segmentima rada, iako u uslovima pandemije i manjeg kapaciteta utrošenog radnog vremena postignuti su bolji rezultati nego 2019. godine.

Stoga, iskustva Arhiva Tuzlanskog kantona činjenično pokazuju da se i u teškim i bremenitim vremenima, kakvo je vrijeme pandemije, mogu postići dobri rezultati. Organi upravljanja, rukovođenja, te arhivisti Arhiva Tuzlanskog

²⁷ Podaci preuzeti iz godišnjih izvještaja o radu Arhiva Tuzlanskog kantona za 2019. i 2020. godinu. Naime, bitno je napomenuti da je zbog određenih kadrovskih promjena u segmentu rukovođenja, koje su se desile krajem 2018. godine došlo do stagnacije u realizaciji mnogobrojnih planiranih sadržaja, pa tako i kulturnih aktivnosti u Arhivu Tuzlanskog kantona u 2019. godini.

²⁸ Podaci preuzeti iz godišnjeg izvještaja Arhiva Tuzlanskog kantona za 2020. godinu.

²⁹ Naime, kao posljedica pandemije, u 2020. godini, korišten je godišnji odmor u povećanom obimu, ali su kao direktna posljedica pandemije bila uvećana i korištenja bolovanja (izolacije zbog kontakata), što je u konačnici iznosilo 15% radnog vremena, koje je utrošeno, po navedenim osnovama.

kantona su i ovoga puta pokazali i dokazali da nisu samo pasivni posmatrači i apatični činovnici, već da su se aktivno uhvatili u koštac sa problemima i izazovima, te shodno okolnostima i prilikama, tražili nove modalitete i mogućnosti, za postizanje što boljih rezultata rada. Dakle, nisu bili samo puki, pasivni svjedoci pandemije, koji su se letargično mirlili sa situacijom uzrokovanom korona virusom, već su zahvaljujući posvećenosti svom poslu i misiji, u skladu sa proklamovanim postulatima etičkog kodeksa arhivista, te svojim nadležnostima i odgovornostima, dali maksimum od sebe, na realizaciji mnogobrojnih radnih zadataka.

Summary

Based on the above, it can be stated that the corona virus pandemic, according to the results, left the largest impacts in the segments that included direct contacts with parties and associates of the Archives of Tuzla Canton. Therefore, the same is present in the segment of protection of archival material in the creation and work with users of the services of the Archives of Tuzla Canton. This fact could not be influenced by the management nor employees of the Archives of the Tuzla Canton, since all the prescribed measures of the competent authorities had to be respected and implemented. In all other segments of work, although in the conditions of a pandemic and lower capacity of spent working time, better results were achieved than in 2019.

Therefore, the experience of the Archives of Tuzla Canton actually shows that even in difficult times, such as the time of the pandemic, good results can be achieved. The management and archivists of the Tuzla Canton Archives have once again shown and proved that they are not only passive observers and apathetic officials, but that they actively tackled problems and challenges, and according to circumstances, sought new modalities and opportunities to achieve the best possible results. So, they were not only mere, passive witnesses of the pandemic, who lethargically put up with the situation caused by the corona virus, but thanks to their dedication to their work and mission, in accordance with the proclaimed postulates of the code of ethics of archivists and their competencies, they gave their best on the realization of numerous work tasks.